

Göçe Göçe Ağaca Yıldırım Düşüyor 46

– Ömer Faruk · 19 Kasım 2016

Çok sayıda tarlanın yanından geçtikten sonra yan yana iki tane üzüm bağı gördüm. Bunlardan ikincisi Osman dedeme aitmiş. Bağın içinde üzeri saptan küçük bir kulube ve yazın sıcak gecelerde kullanmak için yapılmış bir çardak vardı. Kenarlarındaki vişne ağaçlarının kızarmış meyveleri ağzımı ekşitti.Acıktığımı söyledim nineme. İleride bir çeşme olduğunu, orada hem hayvanları sulayacağımızı, hem de karnımızı doyuracağımız cevabını aldım. Gittik, gittik; çeşme yok görünürde. Belki de fazla bir yol gitmedik, ama aç olduğum için bana uzunmuş gibi gelmiş olabilir.Nihayet... Çeşmeye geldik. İnekler yalaktaki suya yumuldular, Akiş de... Dakikalarca su içtiler. Ninem Akiş'i yıkansın diye yalağın içine attı. Meğerse Akiş'in yıkanmaya hiç niyeti yokmuş; son hızla yalağın dışına atladı. Ancak vücudunun yarısına su değmiş olabilir. Dışarı çıkınca zaten silkinerek bu suyu da vücudundan attı. Bizi de biraz ıslattı tabii. Ninem, hatasını sonradan farkettiler:-Tüü, yaralı (h)ayvanı suya attım, diyerek pişmanlığını belirtti.Karnı doyan, suyunu da içen inekler, yere çöküp geviş getirmeye başladılar; arada sırada kuyruklarını da sallıyorlardı.Ninem yiyecekleri çıkardı. Bir parça ekmek koparıp bana verdi. Haşlanmış yumurtayı da soyup bana uzattı. Ben yumurtayı aldım ve birlikte yememizi teklif ettim, kabul etmedi; yumurta yemekten bıktığını söyledi; ekmek, soğan ve ekşimik yedi. O yerken bir bembeyaz ekşimik, bir de ninemin eli gözüme ilişti. Bunlar arasındaki tezat dikkatimi çekti. Ninemin eli kuru-zayıf, buruşuk, kara ve damarları kocamandı... Yüzüne ilk defa bu kadar dikkatli baktım: Gözleri bir çukurun içine gömülmüş, kaşlarının bir kısmı dökülmüş, yanaklarındaki deriler sarkmış, dudakları ağzının içine doğru kaçmış... Acıdım, ona karşı çok güçlü bir merhamet duygusu belirdi içimde. Onu incelediğimi görünce merakla gözlerini bana dikti; bakışlarımı kaçırmak zorunda kaldım.Biz yerken Akiş'in gözleri hep üzerimizdeydi. Bir parça ekmek koparıp ona da verdik. Kocaman lokmayı bir kerede yuttu. Bir parça daha verdik, gene yuttu... Galiba bu hayvan ağızda çiğnemek nedir bilmiyordu. Buna rağmen iki kere daha ekmek attım Akiş'in önüne...İki tane çocuğun getirdiği iki at, iki eşek ve üç tane de koyun daha yalaktan su içti. Akiş bunlara dik dik baktıysa da sesini çıkarmadı. Karnımızı doyurup kalktık, geri dönüp geldiğimiz tarafa doğru yürümeye başladık. Galiba eve dönüyorduk. Hayır, dönmedik. Çünkü daha sonra keleme bırakılmış büyük bir tarlanın içinden ilerlemeye başladık. Bu tarla nineminmiş ve buraya Sarı tarla denirmiş. Sarı tarladan çok öteye gittik. Kızılçık ağaçlarının çokça olduğu bir yere geldik. Etraf çimen doluydu. İnekler yemeye başladılar. Kızılçıklar çok az kızarmıştı, yani daha henüz olmamışlardı. Kızılçıkların arasında farklı bir ağaç gördüm, ayvaymış. Üzerindeki meyveler tavuk yumurtası kadardı ve tüylüydü. Bir tane kopardım. Ninemin yenmeyeceği konusunda beni uyarmasına rağmen ısırardım. Dış batırmak bile zordu bu meyveye ve tadı ağzı acayip buruyordu. Tükürdüm ve elimdekini de attım.Gündöndü ekili bir tarlanın yanından geçerken ninem bir tane koparıp bana verdi. Yeni doğmuş bir çocuğun kafasından bile ufak bir gündöndü kafası. Kurumuş. Çekirdekleri küçücük, içinden çıkanın ise ne kadar olduğunu söylemeye gerek yok.-Bu tarla bizim. İleride bir de ekin ekili tarlamız var. Buraya Tayyibin Kaynağı deriz. Suyuna içmekle doyumaz. Dedi.Bu tarlanın bitişiğindeki tarlada yüzleri ve kafaları tülbentle sarılı, sol ellerinde parmaklarını korumak için taktıkları tahta ellik ve sağ ellerinde orak,

ekin biçen dört kız ve asik suratlı bir ahlat ağacının altına serdikleri bezin üzerine sofraya hazırlayan iki kadın vardı. Hepsi de ayaklarına uçkurlu, ağı bol olmayan eski birer şalvar giymişlerdi. Kızlar hem türkü söylüyor hem de işlerini yapıyorlardı; öyle ki sofraya hazırlama işini bitiren kadınlar onları yemeğe çağırmak için birkaç defa seslenmek zorunda kaldılar. Ninemi görür görmez kadınlardan biri:-Aşşe abu, (h)oş geldin. Gel ekmek yeylim. Dedi.-Biz yedik, dedi ninem. Bunun üzerine öteki kadın:-Belki kızan açtır, o yesin, dedi. Ninem:-Yemez o, yemez! Diyerek benim adıma konuştu. Biz de bu asik suratlı ahlat ağacının altına oturduk. Ondan hiç hoşlanmamıştım. Bunun nedeni bir keresinde daha olmamış bir ahlatı yemeye kalktığımda başıma gelenler olabilir miydi? Kadınlar ve kızlar yemeğe başlamadan önce başlarını ve yüzlerini örten tülbentlerini çıkardılar. Kızlar güzeldi, biri hariç. Çünkü o çirkin kızın arı sokmuş da şişmiş gibi yanakları, pörtlemiş gözleri, gülerken gördüğüm çarpık dişleri hiç hoşuma gitmemişti. Ondan biraz da korkmuş olabilirim. Kadınlar ve kızlar bir yandan yemek yerken bir yandan da ninemle konuşuyorlardı. Sofralarında peynir, ekşimik, soğan, domates, salatalık ve hoşaf vardı. Akiş, terbiyesini bozmadan uzaktan yemek yiyenleri gözlüyordu. Demek ki bu sofranın başkasına ait olduğunu o da biliyordu. Karınlarını çabucak doyurup sofrayı topladılar ve sofraya bezinin içindeki ekmeğin kırıntılarını birkaç metre ileriye götürüp dökmeye giderken, Akiş'i de çağırdılar. Akiş, terbiyeli davranmasının karşılığını görmüştü. Oraya gitti ve ağzına göre olan artık yiyecekleri yedi. Kadınlar ve kızlar ağacın altına uzandılar, dinleneceklerdi. Yemeği biraz hızlı yemelerinin sebebi dinlenmeye vakit ayırmak düşüncesi olabilirdi. Ninem ayağa kalktı, ben de kalktım ama eliyle oturmamı işaret etti. Gitti, inekleri biraz daha ileriye doğru, otun bol olduğu yere sürüp geri geldi. Ağacın altında çimen azdı, çoğu kuru topraktı. Yerde az da olsa ağaçtan düşmüş ve çürümüş ahlatlar vardı. Temiz ve biraz da çimen olan bir yer bulup ben de sırtüstü uzandım, gözlerim açık. Ağacın dalları arasından mavi gökkubbeyi seyrediyorum. Yılışık bir rüzgâr yüzümü yaladı geçti; tam başımın üzerinde bir kelebek dolaşıyor. Bir de sinek musallat oldu bana; alınma konuyor, elimle kovalıyorum, kaçıyor, çok geçmeden gene konuyor. Buralarda karasinek olması biraz tuhaf, ama var işte. Ve nedense gelip beni buluyor. Kızların hepsi yarım saat kadar sonra kalktı. Kıpır kıpırdılar. İki kadın kalkmadı, yatıyorlar hâlâ. Kızların ellerinde nerelerinden çıkardıklarını görmediğim yuvarlak, küçük krem kutuları var. Yüzlerini kremle buladılar, kutunun kapağını kapattıktan sonra bunu elleriyle iyice yüzlerine yedire yedire yaydılar. Tülbentle kafalarını ve yüzlerini kapattılar. Şimdi bana "O, çirkin kız hangisi?" diye sorulsa cevap veremezdim. Hepsi birbirinin aynısıydı; çünkü tülbentteki açık kalan yerden sadece gözlerinin bir kısmı görünüyordu. Ninem kızlara laf atmaya başladı:-Kancıklar, süslenseniz n'olacak? Güneş yakmasın diye krem sürersin, ama ce(h)ennem yakacak, ce(h)ennem... Kızlar cevap vermediler, sadece kıkırdadılar. Oraklarını ellerine alıp biçmeye kaldıkları yerden devam ettiler. İki kadın da onları takip edince biz ayağa kalktık, inekleri aramaya başladık. Görünürde yoktular. İnekleri bir ağacın altında yatarken bulduk, başbaşa vermiş iki insan gibi karşılıklı oturuyorlardı sanki... Bizi görünce memnun olduklarını sanmam, bakışları hiç de dostça değildi... Eve dönme zamanı gelmişti. Geldiğimiz yollardan, tarla içlerinden ve kenarlarından geçiyorduk. Ekili olmayan tarlaların içinden geçerken ayırık otlarının ayağıma dolaşması hiç hoşuma gitmedi, yani beni rahatsız etti, canımı acıttı. Abdullah Yama'ya yaklaştığımızda yokuşu nasıl çıkacağım kaygısına kapıldım. Boşunaymış. Çünkü yamaya gelmeden önceki yol ayırımından sola dönüp devam ettik. Sağ tarafımızda küçük bir dere akıyordu. Suyu çok azdı. Sadece yağmur yağdığında dirilen, ölü bir dere bile denebilirdi. İçine girilse

ancak ayak bileklerine kadar gelirdi suyu. Sol tarafımızda ekili tarlalar ve kepir yerler vardı. Yol boştu, bizden başka kimsecikler yoktu. Bu ıssız ve sessiz yolda yürüdük, yürüdük... Hava değil ama manzara çok soğuktu. Çoğu yerlerde yolun iki tarafındaki ağaçların dalları birbirlerine yaklaşmış, loş bir görüntü ortaya çıkarmıştı. Yol dereden uzaklaştı, araya tarlalar girdi... Ninem burada da başladı tarlaların sahiplerini saymaya:-Te bu Komitler'in, onun yanından tii o a(ğ)açlı yere kadar olanlar Kafalılar'ın, sa(ğ)daki Tabaklar'ın, yanibaşındaki bostan İreyizlerin ama kıra(ğ)ı vurmuş, bundan (h)ayır gelmez artık....Buğday ekili bir tarlanın yanında durduk. Dolgun başaklar önce birbirine dokunuyor sonra geri çekiliyordu. Aralarındaki kırmızı renkli gelinciklerle seyre değer bir manzara oluşturuyordu. Tarla, dere yatağından başlayıp yola kadar dayanıyordu. Buraya Kuşçudere deniyormuş, resmi kayıtlarda ise Demirhandere olarak geçiyormuş. Tarlanın içinde iki tane kocaman çınar var. Sallanan yapraklarının çıkardığı ses kulağa bir melodi gibi geliyor. Buna buğday başaklarının çıkardığı ses de eklenince daha çok hoşuma gitti. Yoruldum ve acıktım. Bir ağacın altına oturdum. Ninem heybeyi önüne atıp inekleri dereye sulamaya götürdü. Az sonra da geri döndü. O geldiğinde ben tam heybeden aldığım bir ekmek parçasına, daha doğrusu kabuğuna dişlerimi batırmaya çalışıyordum. Dişlerim sertleşmiş ekmek kabuğunu kesebilecek güçte değildi. Ben de yemekten vazgeçip ekmeği Akiş'in önüne attım. Köpek bu sert kabuğu birkaç kere dişleyip iki-üç parçaya ayırıp ağzına aldı ve gene bir kerede yutuverdi. Bu tarlada, bir de geniş gövdesinden daha önce çok heybetli bir görünüşü olduğu anlaşılan iki-üç metre boyunda, ortasından yarılmış, bu yarığın arasında az da olsa yanık izine benzeyen karalıklar bulunan bir ağaç daha vardı. Sınırdaki tümseğe oturduk, ninem bu kuru ağacın hikayesini anlattı:Ağacın yaşı bir asırdan daha fazla tahmin ediliyormuş. Bir zamanlar, sadece tarlanın değil bu civarın en uzun ve en yaşlı ağacıymış. Yaklaşık on sene kadar önce ninem ve ona yardıma gelen dört kadın, ekin biçerken hava aniden kapatmış. Gök gürlemeye başlamış (ninem gök gürlemesini "gümbür baba geldi" ya da "somun arabaları geçmeye başladı" diye anlatıyordu), ortalık kararmış, şimşekler daha sık çakmış, gök gürültüsünün şiddeti artmış. Birkaç damla yağmur da düşünce kadınların dördü de bu çınar ağacının altına koşmuş ıslanmamak için. Ninem onlara kızmış, çünkü yıldırım düşme ihtimali en çok olan yer orasıymış. Oradan ayrılıp arabanın altına sığınmalarını ve üzerlerindeki kilitli iğneleri de çıkarıp atmalarını söylemiş. Tabii önce kendi üzerindeki üç kilitli iğneyi çıkarıp ağacın altına fırlatmış. Kadınlar önce kilitli iğnelerini atmamak istememişler, ama ninemle de takışmaya cesaretleri yokmuş. Hepsi ne kadar kilitli iğne varsa üzerlerinde çıkarıp ağacın altına atmış ve arabaya yönelmişler. Fazla değil, beş dakika sonra da kulakları sağır eden bir gürültüyle birlikte ağacın kökünden yukarıya doğru bir ateşin çıktığını görmüşler. Çatırtılar arasında ağacın üst kısmı yere düşmüş. Hepsi şaşkın şaşkın bakıp kalmışlar. Bir-iki dakika kadar yağdıktan sonra yağmur dinmiş, gökgürültüsü uzaklardan duyulmuş. Daha akşama çok varmış, ama yaşadıkları olayın şokunu üzerlerinden atamayan kadınların çalışacak hali yokmuş. Elleri ayakları titriyormuş, yüzleri kireç gibiymiş. Eve dönüyoruz. Burnuma süt kokusu gelince etrafa bakındım. İnekler önümde yürüyorlardı. Süt kokusunun nereden geldiği de belli olmuştu. Çünkü, kara ineğin memeleri sütle doluydu, yürürken sallanan memelerinden arada sırada yere süt damlıyordu. Yavrusu adına sevindim, öyle ya nasıl olsa süt bol diye ninem belki daha fazla emmesine müsaade ederdi. Sarı inek için aynı şeyi söylemek mümkün değildi; her zamanki gibi azıcık süt vardı memelerinde. Eve geldik. Hava kararmak üzereydi. Ayaklarıma kara sular inmişti adeta... İçeri girer girmez yattım, üzerimdeki

giysileri bile çıkarmadım.(Devam edecek...)